

www.smile-network.eu

NETWORK

**FOR SOCIAL AND MARKET INCLUSION
THROUGH LANGUAGE EDUCATION**

SUOSITUS

**KIELELLISEN MONINAISUUDEN JA VÄHEMMÄN KÄYTETTYJEN JA
OPETETTUJEN KIELTEN EDISTÄMISESTÄ EUROOPASSA**

Toimittaja:

FLEP, FORMAÇÃO LÍNGUA E ESTUDOS PORTUGUESES LDA

Lissabon, Portugali

flep1@mail.telepac.pt

Tämä asiakirja on **SMILE-verkoston** kehittämä (Network for Social and Market Inclusion through Language Education).

Tämä on erillinen raportti, joka ei ole poliittinen asiakirja Euroopan tasolla tai kansallisella tasolla. **SMILE**-verkosto toimii väliaikaisella tasolla kiinnittäen huomiota käytäntöihin, jotta voitaisiin voittaa taloudellisia ja sosiaalisia vaikeuksia Euroopan Unionin alueella edistämällä menestyksellisiä malleja kielten oppimiselle.

Julkaistu vuonna 2016.

Kääntänyt Päivi Salmi-Tifour

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Kielten oppiminen työmarkkinoita varten	4
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten kysyntä	4
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten mahdollisuudet.....	4
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten haasteet.....	4
3.	Epäedullisessa asemassa olevien henkilöiden kielten oppiminen	5
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten kysyntä.....	5
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten mahdollisuudet.....	5
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten haasteet.....	5
4.	Erityisille talouden aloille tarkoitettu kielten oppiminen	7
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten kysyntä	7
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten mahdollisuudet.....	7
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten haasteet.....	7
5.	Kielten oppiminen opetusalla	9
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten kysyntä.....	9
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten mahdollisuudet	9
	Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten haasteet.....	9
6.	Suosituks	10
	6.1. Työmarkkinat	10
	6.2. Epäedullisessa asemassa olevat henkilöt.....	11
	6.3. Erityiset taloudet alat	13
	6.4. Opetusala	15
7.	Johtopäätökset	17

1. Johdanto

SMILE-verkoston¹ kuuluu yhteistyökumppaneita 15 Euroopan maasta - Bulgariasta, Kyprokselta, Tšekin tasavallasta, Suomesta, Saksasta, Kreikasta, Italiasta, Latviasta, Liettuaasta, Maltalta, Alankomaista, Portugalista, Espanjasta, Sveitsistä ja Turkista. Verkoston tavoitteena on tukea kielten opetusta sekä Euroopan tasolla että kansallisella tasolla edistämällä kielellistä monimuotoisuutta työmarkkinoita ja sosiaalista osallisuutta silmällä pitäen.

SMILE-verkosto ajaa tärkeintä tavoitettaan dynaamisena prosessina tutkimalla, tunnistamalla ja edistämällä menestyksekkäitä käytäntöjä, jotka on saatu tukemalla kielellistä monimuotoisuutta sekä erityisesti vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten oppimista. SMILE-verkoston tehtävä on koota yhteen opetus-, työmarkkina- ja sosiaalialan organisaatioita vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten vakiinnuttamiseksi lisäämällä kielitaitoa, edistämällä kilpailukykyä, parantamalla työllistävyyttä ja vahvistamalla sosiaalista osallisuutta. Projekti tähtää vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseen ja niiden käyttämiseen kilpailuetuna työllistymisen kohentamiseksi ja sosiaalisen koheesion edistämiseksi, ottaen huomioon näiden kielten merkitys Euroopan taloudellisessa, sosiaalisessa ja kulttuurisessa piirissä.

SMILE-projekti valmisteli kolme keskeistä asiakirjaa kilpailukyvyyn ja työllistämisen edistämiseksi sekä erilaisten epäedullisemmassa asemassa olevien ryhmien sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseksi tutkimalla yhteistyömahdollisuuksia kielten opetuksessa, koulutuksessa ja työelämässä:

- ✓ **Maakatsaukset** kustakin projektiin kuuluvasta maasta. Maakatsaukset perustuvat hyvien käytäntöjen ja menetelmien käyttöön kielellisen monimuotoisuuden sekä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseksi korostaen niiden soveltamista käytäntöön eri aloilla;
- ✓ **Tilanneanalyysi**, jonka tarkoitus on tarjota tietoa tarpeista, jotka liittyvät vähemmän käytettyihin ja opettuihin kieliin tunnistetuilla aloilla Euroopassa sekä ratkaisusta näiden tarpeiden täyttämiseen soveltamalla epätavanomaisia menetelmiä tilannekohtaiseen kielten oppimiseen ja edistämiseen;
- ✓ **Suositus**, jonka tavoitteena on korostaa vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntää, mahdollisuuksia ja haasteita kielellisen monimuotoisuuden ja kielten edistämässä Euroopassa sekä antaa suosituksia nykyisten strategioiden ja tavoitteiden parantamiseksi vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten oppimisessa.

Tämä raportti heijastaa pääpiirteissään tämän projektin aikana järjestetyissä, eri aiheisissa työpajoissa esitettyjä tärkeimpiä johtopäätöksiä. Näissä suosituksissa hahmotellaan mahdollisuuksia ja uhkia, jotka tuotiin esille varsinkin neljässä paneelissa, jotka koskivat työmarkkinoita, epäedullisessa asemassa olevia henkilöitä, erityisiä talouden aloja ja opetusala. Näitä aloja voidaan pitää ratkaisevina kielellisen moninaisuuden sekä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämässä. Tässä raportissa SMILE-verkosto esittää joukon suosituksia, joiden tarkoitus on vahvistaa Euroopan tulevia käytäntöjä näissä

¹ The Network for Social and Market Inclusion through Language Education

asioissa. SMILE-verkosto on kerännyt yhteen järjestöjä, jotka toimivat talouden eri aloilla ja tutkivat yhdessä mahdollisuuksia kilpailukyvyyn edistämiseksi, työllistymisen parantamiseksi ja sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseksi paremman kielitaidon avulla korostaen vähemmän käytettyjä ja opetettuja kieliä.

Tämä projektin päätösdokumentti on tulos SMILE-verkoston jäsenten perusteellisesta tutkimuksesta, jossa he keskittyivät pääasiassa maansa nykytilaan ja samalla myös tulos näiden kumppanusten ja muiden edellä mainittuihin työpajoihin osallistuneiden asiantuntijoiden välisestä vuorovaikutusprosessista, jonka tarkoitus oli hahmottaa joukko päteviä suosituksia kielellisen monimuotoisuuden sekä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseksi.

2. Kielten oppiminen työmarkkinoita varten

<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntä</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten mahdollisuudet</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten haasteet</i>
<p>Kielten oppiminen ja niiden edistäminen on keskeistä kaupan ja talouden alalla, koska siellä vaaditaan monipuolista kielitaitoa ja kulttuurienvälistä viestintätaitoa parempien ja tehokkaampien tulosten saavuttamiseksi. Kielten kysyntä on todella laajaa talouden alalla, eikä se koske ainoastaan laajaa joukkoa Euroopan kieliä (sekä suosittuja että vähemmän käytettyjä ja opettuja kieliä), vaan myös kieliä, joilla on strategista taloudellista merkitystä, kuten kiinan, venäjän ja arabian kieli jne.</p> <p>Ammatillinen koulutus on tärkeä ympäristö vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten vakiinnuttamiseksi, sillä se voi sekä vastata</p>	<p>Seuraavat näkökohdat, tosiasiat ja joillekin aloille tyypilliset seikat paljastavat mahdollisuuksia vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten menestykselliseksi vakiinnuttamiseksi sekä niiden opetuksen parantamiseksi ja edistämiseksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Enemmän liiketoimintamahdollisuuksia, jotka syntyvät joko pääsemällä uusille markkinoille, hyödyntämällä liiketoimintamahdollisuuksia tai luomalla liikesuhteita; ✓ Kausityövoiman ja rajat ylittävän työvoiman integroituminen työmarkkinoille ja yhteiskuntaan; ✓ Kielellisen monimuotoisuuden tärkeys ihmisten hyvinvoinnille ja taloudelliselle kehitykselle; 	<p>Tässä on joitakin haasteita vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseksi EU:n tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tukea vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opettajien kysyntää tilanteissa, joissa pienten kielten ja markkina-alueiden tielle nousee esteitä; ✓ Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseen tarkoitettujen riittämättömien taloudellisten resurssien hallinnoiminen tilanteissa, jossa

työmarkkinoiden tarpeisiin kielitaidon suhteen että vaikuttaa koulutettujen työntekijöiden liikkuvuuteen Euroopan Unionin alueella (EU).

Mitä tulee työmarkkinoiden tarpeisiin, tosiasia on, että työnantajat tarvitsevat ja etsivät kielitaitoista työvoimaa, ei pelkästään yleisesti opetuissa kielissä, vaan myös harvinaisemmissa kielissä, joita vaaditaan joillekin pienille markkinoille pääsemiseksi. Naapurimaiden kielten taito on tärkeä raja-alueiden ammattiryhmille, kuten esim. palomiehille, poliiseille ja ambulanssienkulkijalle.

- ✓ Taloudellisten kehitysprosessien entistä demokraattisempi käsittely;
- ✓ Opettajien ja kielikoulujen edistäminen;
- ✓ Osallistava, innovatiivinen ja harkitseva yhteiskunta, jossa on hyvät palvelut, sosiaalinen integraatio ja parempi kulttuuristen ratkaisujen ymmärtämys;
- ✓ Työntekijöiden kannustaminen sekä liikkuvuuteen että paikallisiin kursseihin osallistumiseen, jotta he voisivat tarjota parempia palveluja, saada parempaa palkkaa, enemmän työllistymistilaisuuksia samoin kuin rajat ylittäviä mahdollisuuksia;
- ✓ Taloudelliseen solidaarisuuden kannustaminen opettelemalla uusia kieliä, jotka ovat tärkeitä sekä lieventämään suvaitsemattomuutta ja ennakkoluuloja paikallisissa yhteisöissä että tuomaan lisäarvoa yksilöllisiin taitoihin.

Euroopan maissa eletään taloudellisten vaikeuksien keskellä.

- ✓ Kansallisten toimintatapojen parempi sopeuttaminen, koska toisinaan ne eivät ota asianmukaisesti huomioon vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten tärkeyttä ja potentiaalia päätöksenteossa ja kehitysprosesseissaan;
- ✓ Vahvistaa vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntää työmarkkinoilla joissakin kumppanuusmaissa.

3. Epäedullisessa asemassa olevien henkilöiden kielten oppiminen

<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntä</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten mahdollisuudet</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten haasteet</i>
Kulttuurien väliseen kanssakäymiseen tarvittaisiin selkeästi lisää päteviä kielten opettajia heikossa	Seuraavat näkökohdat, tosiseikat ja eri aloille tyypilliset tekijät paljastavat joitakin mahdollisuuksia vähemmän	✓ Erityisesti maahanmuuttajille, eläkeläisille ja vammaisille

asemassa oleville ihmisille ja ryhmille. Joissakin maissa tarvitaan myös enenevässä määrin opettajia epäedullisessa asemassa oleville ihmisille samoin kuin ihmisille, joilla on erityisiä tarpeita.

käytettyjen ja opettajien kielten menestykselliselle vakiinnuttamiselle sekä niiden oppimiseksi ja edistämiseksi:

- ✓ Viimeisimmästä humanitaarisesta kriisistä selviytyminen. Tämä kriisi johtaa maahanmuuton ja pakolaisliikkeen kasvamiseen kaikissa Euroopan maissa. Vastaanottavien maiden kielten oppiminen ja kulttuurinen kotoutuminen vastaanottaviin maihin ovat ensiarvoisen tärkeässä asemassa;
- ✓ Vastaanottoaahansa hyvin kotoutuneiden maahanmuuttajien värväminen uusien tulijoiden välittäjiksi ja tukijoiksi;
- ✓ Asiaankuuluvien menetelmien soveltaminen erityisryhmiin;
- ✓ Hyvien käytäntöjen tehokas käyttäminen ja soveltaminen;
- ✓ Mahdollisuuden tarjoaminen vastikään valmistuneille opettajille työmarkkinoille pääsemiseen;
- ✓ Mahdollisuuden tarjoaminen vastaanottoaan paikalliselle väestölle opiskella maahanmuuttajien kieliä;
- ✓ Maahanmuuttajien kielten käyttäminen parempien liiketoiminnallisten ja ammatillisten mahdollisuuksien luomiseksi, mikä johtaa työpaikkojen luomiseen maahanmuuttajille;

suunnattujen kansallisten aloitteiden laajentaminen, jotta motivoitaisiin heikommassa asemassa olevia ryhmiä oppimaan kieliä yleisesti sekä erityisesti vähemmän käytettyjä ja opettajia kieliä;

- ✓ Kansallisten poliitikkojen ja käytäntöjen edistäminen niissä EU-maissa, joissa on lyhyt maahanmuuttohistoria;
- ✓ Maata koskevien perusasioiden tiedon tason kohottaminen maahanmuuttajien kielillä;
- ✓ Tiettyjen erityisryhmien kanssa työskentelevien, koulutettujen opettajien tarjonnan laajentaminen;
- ✓ Rasismia ja muukalaisvihaa vastaan taistelevien;
- ✓ Stereotyyppien kieltäminen paikallisissa yhteiskunnissa
- ✓ Asianmukaisten lähestymistapojen, resurssien ja kielten oppimisen kannustaminen.

- ✓ Eläkeläisten värväminen toisten opettamiseen, jotta he pysyisivät aktiivisina ja mukana sosiaalisessa kanssakäymisessä;
- ✓ Eläkeläisten hyödyntäminen potentiaalisena kohderyhmänä matkailutarkoitukseen suunnatussa kielten oppimisessa ja aktiivisen elämäntavan edistämiseen tarkoitettussa kielten oppimisessa;
- ✓ Maahanmuuttajien, vammaisten ja muiden heikoimmassa asemassa olevien ryhmien käyttäminen kielen opetuksen kohderyhmänä, jotta he pääsisivät työmarkkinoille;
- ✓ Kokemusten vaihtaminen pitkän ja lyhyen maahanmuuttohistorian omaavien maiden kesken.

4. Erityisille talouden aloille tarkoitettu kielten oppiminen

<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntä</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten mahdollisuudet</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten haasteet</i>
<p>✓ Maailmantalouden globalisoituminen vaatii eri alojen ammattilaisten ja erityisosaajien kykenevän viestiä tehokkaasti vierailta kielillä. Menestys riippuu heidän kyvystään selviytyä esimerkiksi kieli- ja</p>	<p>✓ Maahanmuuttajat voivat käyttää vähemmän käytettyjä ja opettuja kieliä työskenneläkseen turismin ja teollisuuden parissa;</p>	<p>✓ Kehittää ammattilaisten osaamista liiketoiminnassa</p> <p>✓ Kannustaa opettelemaan muitakin kuin suosittuja kieliä, kuten englantia;</p>

kulttuuriesteistä, heidän kielitaidostaan sekä pätevydestään omilla ammattialoillaan.

✓ Turismissa tarvitaan huomattavasti vähemmän käytettyjä ja opetettuja kieliä varsinkin seuraavilla aloilla:

- ✓ Maatilamatkailu;
- ✓ Matkaoppaat ja matkatoimistot;
- ✓ Ekoturismi;
- ✓ Erityiset turismin muodot, kuten ruoka-, kulttuuri- ja viiniturismi.
- ✓ Muilla talouden aloilla, joissa havaitaan myös suurta kysyntää vähemmän käytetyille ja opetuille kielille, seuraavat teollisuudenalat pitäisi kartoittaa:
 - ✓ Jalkineiteollisuus;
 - ✓ Rakennusteollisuus;
 - ✓ Tekstiiliteollisuus;
 - ✓ Terveystieteiden ala

✓ Vanhemmat ihmiset matkustavat enemmän ja monet heistä ovat kiinnostuneita kohdemaansa kulttuurista ja kielestä;

✓ Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opettaminen työttömille, jotta he voisivat parantaa ammatillista osaamistaan, ottaen huomioon sen seikan, että työvoima odottaa innolla uusia taitoja pääosin työttömyyden kasvun vuoksi;

✓ Se tosiseikka, että EU:n yleinen linja edistää kielitaitoa ammatillisten profiilien parantamiseksi (ilmaistu "Eurooppa 2020 -strategiassa");

✓ Turismi ja terveydenhoito ovat suosiollisia ympäristöjä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten vakiinnuttamiselle.

✓ Käsitellä ja arvostaa monikulttuurisia työryhmiä ja estää siten rasismiin liittyvät seikat;

✓ Kehittää innovatiivisia ja houkuttelevia koulutusohjelmia ja kielten resursseja;

✓ Kouluttaa vähemmän käytettyjen ja opettujen kielen opettajia, jotta he voivat työskennellä monikulttuurisissa ympäristöissä;

✓ Motivoida turisteja opettelemaan kohdemaansa kieltä.

✓ Edistää työvoiman kehitystä

✓ Ylittää ammattilaisten liikkuvuudelle muodostuneet esteet joillakin talouden aloilla.

5. Kielten oppiminen opetuslalla

<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntä</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten mahdollisuudet</i>	<i>Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten haasteet</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kansainväliset viestintätaidot ovat keskeisessä asemassa yhä globalisoituneemmassa ja lähentyneemässä maailmassa. Ne ovat edellytyksenä kenen tahansa Euroopan kansalaisen syvemmälle integraatiolle joko sosiaalisissa tai ammatillisissa piireissä. ✓ On siten tärkeää, että opetusala tarjoaa opiskelijoille tilaisuuksia päästä tekemisiin laajemman kieli- ja kulttuurivalikoiman kanssa varhaisesta vaiheesta alkaen. Tässä yhteydessä pitää vahvistaa rajanaapureiden kieliä sekä kulttuurien välistä ymmärtämystä, sillä se lisää keskinäistä kunnioitusta ja suvaitsevaisuutta. ✓ Tämä koulutuspoliittinen suuntaus pitää varmistaa kaikilla koulutusasteilla, joko esiasteen, perusasteen, keskiasteen tai korkeamman asteisessa koulutuksessa. 	<p>Seuraavat näkökohdat, tosiasiat ja aloille tyypilliset asiat paljastavat tiettyjä mahdollisuuksia vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten vakiinnuttamiseksi sekä niiden opetuksen tukemiseksi ja edistämiseksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten pitäisi olla kansallisten prioriteettien joukossa, ottaen huomioon niiden tärkeys yrityksille ja yhteisöille sekä kansallisella että paikallisella tasolla; ✓ Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opettajien ammatilliset kehitysmahdollisuudet pitää taata; ✓ Itseopiskeluun tarkoitettut verkkoalustat ovat hyödyllisiä apuvälineitä, joita voi suositella laajasti; ✓ Kaksi- ja monikielisyys edistäminen, jotta muut kuin syntyperäiset kansalaiset integroituisivat paremmin vastaanottomaan yhteiskuntaan; ✓ Uusien tapojen etsiminen opiskelijoiden motivaation edistämiseen korkeammalla tasolla; ✓ Kielivalmennuksen ja -koulutuksen tarjoaminen maahanmuuttajataustaisten koululaisten vanhemmille; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Paikallisten toimintatapojen parempi sopeuttaminen, joskus ne on rajattu ristiriitaisesti kansallisten politiikkojen kanssa; ✓ Opettajien osaamisen parantaminen, jotta he voivat opettaa vähemmän käytettyjä ja opettuja kieliä (menetelmät, lähestymistavat, tieto- ja viestintätekniikka jne.); ✓ Torjua yksikielisyys yleistyminen koulutusjärjestelmissä joissakin monikielisissä EU-maissa ja alueilla; ✓ Motivaatiotason nostaminen vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten oppimiseen; ✓ Vastaanottomaan siirtolaisten ja etnisten vähemmistöjen kielitaidon kehittäminen; ✓ Kulttuurierojen, erilaisten historiallisten taustojen samoin kuin

✓ Kulttuurierojen, historiallisten ja kulttuuristen taustojen käsitteleminen sekä oppijoiden motivaation herättäminen;

✓ Sisällön ja kielen integroidun opetuksen menetelmä (CLIL) voisi luoda tarpeen kielten opiskelemiselle koulussa.

oppijoiden motivaation huomioon ottaminen;

✓ Myötävaikuttaa kaikkien Euroopan kansalaisten parempaan ja läheisempään viestintään, joka on avaintekijä poliittisen vakauden luomisessa EU:ssa samalla kun pohditaan taloudellista ja sosiaalista dynamiikkaa ylikansallisella ja kansallisella tasolla;

✓ Rajallisten taloudellisten voimavarojen kanssa selviytyminen, sillä viime aikoina taloudelliset vaikeudet ovat pahentuneet EU:n alueella.

6. Suositukset

Tässä seuraa suosituksia neljästä aiheesta, joihin kiinnitettiin huomiota prosessin kuluessa: työmarkkinoihin, epäedullisessa asemassa oleviin henkilöihin, erityisiin taloudellisiin aloihin; opetusalaan.

1. Työmarkkinat

<i>Suositus</i>	<i>Strategiat ja menetelmät</i>	<i>Kohderyhmä(t)</i>
1. Hyötyä olemassa olevista neuvottelutavoista poliittisella tasolla sosiaalisessa dialogissa, jotta voitaisiin edistää aktiivista työmarkkinapolitiikkaa.	Edistää keskusteluja, neuvotteluja ja yhteisiä toimia, joissa on työnantajia, työntekijöitä ja ammattiliittoja edustavia organisaatioita.	Julkiset auktoriteetit, ammattiliitot ja yritykset, työpaikkojen valvontaviranomaiset.
2. Lisätä ja parantaa tiedonkulkua työmarkkinoilla tarvittavasta kielitaidosta.	Edistää säännöllisten kyselytutkimusten tekemistä trendeistä, jotta voitaisiin varmistaa kielten kysynnän ja tarjonnan parempi kohtaaminen.	Uraohjaajat, opetuksen auktoriteetit kaikilla tasoilla ja yrityksissä
3. Perustaa järjestelmä, joka varmistaa systemaattisen hyvien käytäntöjen vaihtamisen.	Edistää eurooppalaista ja kansainvälistä verkottumista, jotta voitaisiin levittää tehokkaita menetelmiä ja menestyksellisiä tuloksia ja jotta voitaisiin kohdentaa kielten opetusta työnantajille ja ammatillisessa koulutuksessa oleville ihmisille.	Paikalliset, julkiset ja yksityiset auktoriteetit, maahanmuuttajayhteisöt, kansalaisjärjestöt, yritykset, ammattiliitot jne.
4. Kehittää erikoistuneita kielen opetuksen moduuleita ja metodologioita ammatillisen koulutuksen opettajille.	Virittää yhteistyötä, joka sitoo sekä kielten että muiden alojen opettajat, jotta voitaisiin edistää opettajien täydennyskoulutusta.	Kielten opettajat, ammattikoulutuksen vetäjät ja päätöksentekijät paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla.

5. Hyväksyä ja tunnustaa epämuodollinen kielitaito.

Muodollistaa virallisen ja epävirallisen koulutuksen kautta saavutettu kielitaito sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Päätöksentekijät, julkiset ja yksityiset viranomaiset paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla.

2. Epäedullisessa asemassa olevat henkilöt

Suositus	Strategiat ja menetelmät	Kohderyhmä(t)
<p>1. Nostaa tietoisuutta vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysynnästä sosiaalista osallisuutta ja työllistymistä silmällä pitäen.</p>	<p>Lisätä tutkimusta isäntämaan kielen kysynnästä; levittää tietoa viestintäfoorumeita ja -välineitä käyttäen.</p>	<p>Koulutusalan päätöksentekijät sekä kansallisella että EU:n tasolla / Sosiaalisen osallisuuden samoin kuin kansallisen ja EU:n tason rahoitusohjelmat.</p>
<p>2. Luoda verkostoitumismahdollisuuksia poliittisella tasolla niiden maiden välillä, joilla on pitkä ja lyhyt maahanmuuttohistoria.</p>	<p>Edistää verkostoitumista Euroopassa tiedon vaihtamiseksi ja levittämiseksi myös parhaista käytännöistä, jotka liittyvät menestyksellisiin maahanmuuttajille suunnattuihin kielten oppimisen ohjelmiin.</p>	<p>Päätäjät, jotka vastaavat maahanmuuttajien kotoutumisesta ja koulutuksesta Euroopassa.</p>
<p>3. Asettaa vähemmän käytetyt ja opetetut kielet arvoonsa ja saada ne mukaan kansalliseen opetusohjelmaan sekä myöntää niille taloudellista tukea.</p>	<p>Luoda virallisia tilaisuuksia ja antaa mahdollisuuksia maahanmuuttajille oppia isäntämaan kieli sekä paikallisille ihmisille oppia maahanmuuttajien kieli kaikilla opetuksen tasoilla.</p>	<p>Kansalliset ja alueelliset hallitukset; Euroopan Unioni.</p>
<p>4. Kehittää uudelleenopetusohjelmia kielten opettajille, joissa korostetaan osallistavaa opetusta ja koulutusta.</p>	<p>Suunnitella ja valmistella malleja ja osallisuutta edistäviä kursseja sekä jatkuvaa ammatillista kehitystä kieltenopettajille.</p>	<p>Paikalliset / alueelliset viranomaiset, opetusinstituutit ja yhdistykset sekä kieli-instituutit. Epäedullisessa asemassa olevat henkilöt / ryhmät.</p>

<p>5. Kehittää tietoisuutta kasvattavia ohjelmia epäedullisessa asemassa olevista ryhmistä.</p>	<p>Lisätä tietoisuutta kasvattavia aloitteita (esim. tiedotussessiot, työpajat jne.) sekä stereotyypioiden lieventämiseksi että kunkin ryhmän potentiaalin arvostamiseksi.</p>	<p>Paikalliset / alueelliset viranomaiset, kansalaisjärjestöt, yhdistykset ja epäedullisessa asemassa olevat henkilöt / ryhmät.</p>
<p>6. Luoda ja panna käytäntöön tietotekniikan käyttöä ja innovatiivisia työkaluja kielten oppimiseen, jotta voitaisiin poistaa vammaisuuteen liittyviä esteitä.</p>	<p>Kehittää sähköistä oppimista ja muuta avustavaa teknologiaa, joka on sovellettu jokaisen kykyihin, antaen mahdollisuuksia vammaisille ja muille käyttäjille osallistua täysin kaikkiin sosiaalisen elämän puoliin ja päästä työmarkkinoille.</p>	<p>Vähemmän käytettyjen ja opetettujen kielten opettajat;</p> <p>Opetusmenetelmiä ja -välineitä suunnittelevat ja toteuttavat järjestöt (yliopistot, ammatillisen koulutuksen keskuskeskukset, tutkimuskeskukset jne.);</p> <p>IT-alan yritykset.</p>
<p>7. Kehittää säännöllistä hyvien käytäntöjen vaihtoa ja käytännön ohjelmia kielikoulutuksen järjestämiseksi epäedullisessa asemassa oleville ryhmille.</p>	<p>Tukea verkostoitumista tehokkaiden menetelmien ja menestyksekkäiden tulosten jakamiseksi, jotta voidaan järjestää kielten koulutusta joidenkin erityistarpeita omaavien kohderyhmien osallisuuden lisäämiseksi. Erityistarpeet johtuvat joko näiden ryhmien taloudellisesta, sosiaalisesta tai henkilökohtaisista taustasta.</p>	<p>Paikalliset viranomaiset, kansalaisjärjestöt, epäedullisessa asemassa olevien ryhmien yhdistykset, paikalliset ja maahanmuuttajayhteisöt jne.</p> <p>Vapaaehtoiset.</p>

3. Erityiset talouden alat

Suositus	Strategiat ja menetelmät	Kohderyhmä(t)
<p>1. Laajentaa tietotekniikan käyttöä vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opetuksessa, joka on suunnattu erityisesti eri alojen ammattilaisille.</p>	<p>Laajentaa tietoteknisten työkalujen käyttöä. Näitä ovat digitaaliset käyttöympäristöt, itseopiskelupaketit, tietokonepelit ja mobiilisovellukset, joita hyödynnetään laajasti opetuksessa ja jotka on räätälöity erityisesti erilaisia ammatillisia käyttöyhteyksiä silmällä pitäen.</p>	<p>Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opettajat;</p> <p>Järjestöt, jotka pystyvät kehittämään ja toteuttamaan opetusmenetelmiä ja -välineitä (yliopistot, kurssikeskukset, tutkimuskeskukset, opetusministeriöt);</p> <p>IT-alan yritykset.</p>
<p>2. Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opettajien kouluttaminen, jotta voitaisiin vastata esimerkiksi eri ammattiryhmien vaatimuksiin ja voitaisiin parantaa viestintää maahanmuuttajavanhempien ja heidän lastensa välillä.</p>	<p>Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opetuksen järjestäminen sekä eri ammattiryhmien että markkinoiden tarpeita vastaaviksi.</p>	<p>Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opettajat;</p> <p>Opetusmenetelmiä ja -välineitä suunnittelevat ja toteuttavat organisaatiot (yliopistot, koulutus- ja tutkimuskeskukset, opetusministeriöt).</p>
<p>3. Edistää ja kehittää innovatiivisempia /houkuttelevampia koulutusmenetelmiä, metodologioita ja työvälineitä kielten opetukseen. Näillä välineillä on erityistarkoituksia, jotka liittyvät eri aloille, kuten terveydenhuoltoon, turismiin jne.</p>	<p>Edistää sellaisten resurssien ja työvälineiden kehittämistä, joilla on erityistä alakohtaista terminologiaa ja ilmauksia / Sisällyttää kielikursseihin moduuleita täyttämään erilaiset ammatilliset vaatimukset.</p> <p>Laajentaa innovatiivisten opetusmenetelmien käyttöä, joissa oppilas osallistuu aktiivisesti</p>	<p>Vähemmän käytettyjen ja opettajien kielten opettajat;</p> <p>Terveydenhoidon ammattilaiset (sairaalat, päivistyspalvelut, terveyskeskukset), jotka ovat tekemisissä kielivähemmistöjen kanssa.</p>

	opetusprosessiin, kuten opetusta ja viihdettä yhdistelevät menetelmät.	Järjestöt, jotka pystyvät kehittämään ja toteuttamaan opetusmenetelmiä ja -välineitä (yliopistot, kurssi- ja tutkimuskeskukset, opetusministeriöt); Yritykset, kauppakamarit ja ammatinharjoittajat.
4. Edistää kielen kulttuurista ulottuvuutta opetuksessa.	Edistää kielen kulttuurista ulottuvuutta opetuksessa lisäarvon luomiseksi toimittaessa kansainvälisessä liiketoimintaympäristössä.	Vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opettajat; Järjestöt, jotka pystyvät kehittämään ja toteuttamaan opetusmenetelmiä ja -välineitä (yliopistot, kurssikeskukset, tutkimuskeskukset, opetusministeriöt); EU-alueella toimivat järjestöt, jotka edistävät kielen laatua.
5. Varmistaa sektorien välinen hyvien käytäntöjen vaihtaminen.	Maksimoida alojen välinen hyvien käytäntöjen vaihto, jotta voidaan saada tehokkaita menetelmiä, projekteja ja työkaluja vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseksi.	Oleennaisten EU:n ja kansallisten projektien osanottajat; EU ja kansalliset palvelut, jotka suunnittelevat koulutusohjelmia; Järjestöt, jotka pystyvät kehittämään ja toteuttamaan opetusmenetelmiä ja -välineitä (yliopistot, kurssi- ja tutkimuskeskukset, opetusministeriöt).

4. Opetusala

Suositus	Strategiat ja menetelmät	Kohderyhmä(t)
<p>1. Painottaa hallitustasolla vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten oppimisen motivointia.</p>	<p>Korostaa tärkeyttä investoida vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten oppimiseen oman osaamisen lisäarvojana ja oman ammatillisen profiilin arvostuksen lisäämiseksi.</p>	<p>Koulutuksen päätöksentekijät paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla.</p>
<p>2. Varmistaa hankitun kielitaidon tunnustaminen.</p>	<p>Muodollistaa ja hyväksyttää virallisen ja epävirallisen koulutuksen kautta saavutettu kielitaito sekä kansallisesti että kansainvälisesti.</p>	<p>Koulutuksen päätöksentekijät paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla sekä paikalliset viranomaiset.</p>
<p>3. Edistää ja tukea kaksikielisyyttä koulutusjärjestelmissä muiden kuin syntyperäisten paremmaksi kotouttamiseksi.</p>	<p>Tukea maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kaksikielistä koulutusta tarkoituksena lieventää viestinnän esteitä, jotka johtuvat puutteellisesta kielitaidosta.</p>	<p>Koulutuksen päätöksentekijät, paikalliset viranomaiset, koulu-yhteisöt ja kansalaisjärjestöt.</p>
<p>4. Kannustaa hallituksia varmistamaan tarvittava infrastruktuuri ja motivaatio erityisesti maahanmuuttajien kielten opiskeluun, jotta varmistettaisiin heidän sijoittumisensa yhteiskuntaan eristäytymisen sijaan.</p>	<p>Ottaa huomioon päätöksenteon ja toimeenpanon aikana tarve tarjota sekä maahanmuuttajalapsille että heidän vanhemmilleen lisätukea isäntämaan kielen opiskeluun selittävien lisätuntien muodossa.</p>	<p>Paikalliset viranomaiset, paikalliset yhteisöt ja maahanmuuttajayhteisöt, maahanmuuttajien kotoutumisen ja koulutuksen puolesta toimivat kansalaisjärjestöt, yhteisön kehitys jne.</p>

<p>5. Kannustaa valtiota/paikallishallintoa edistämään paikallisia ja etnisiä vähemmistökieliä.</p>	<p>Tarkastellaan mahdollisuutta opetella ja harjoitella paikallisia kieliä/vähemmistökieliä, esim. vapaa-ajan toiminnassa sekä koulutustilanteen ja -ympäristön sisällä ja ulkona.</p>	<p>Paikalliset/alueelliset viranomaiset, kielten oppilaitokset, etniset/alueelliset yhteisöt ja kansalaisjärjestöt, jotka haluavat edistää omaa kieltään ja kulttuuriaan.</p>
<p>6. Perustaa järjestelmä, joka varmistaa systemaattisen hyvien käytäntöjen/ohjelmien vaihdon siitä, kuinka huolehtia vanhempien, opettajien jne. kielen koulutuksesta sekä hallitusten että EU:n tasoilla.</p>	<p>Optimoida hyvien käytäntöjen levittäminen ja jakaminen tarkoituksena edistää verkostoitumista paremman ja osallistavamman koulutuksen puolesta, joka alkaa varhaisesta vaiheesta alkaen.</p>	<p>Paikalliset koulutusalan päätöksentekijät, opettajankoulutuslaitokset, opettajien yhdistykset, vanhempainyhdistykset jne.</p>
<p>7. Kannustaa hallituksia etsimään uusia tapoja edistää alueiden välistä yhteistyötä kieliasioissa.</p>	<p>Edistää kokemusten vaihtoa kielellisistä ja kulttuurisista identiteeteistä ja ottaa mukaan eri alkuperää ja taustoja edustavat vanhemmat, opettajat ja opiskelijat. Baskin ja Katalaanin kielet Espanjassa, etniset konfliktit, jotka perustuvat kielellisiin eroihin Keski-Euroopassa jne. vaativat erityistä huomiota.</p>	<p>Paikalliset viranomaiset, yhteisöaktivistit.</p>
<p>8. Keskittyä kielen oppimisen mahdollisuuksiin, päiväkodeissa ja lastentarhoissa, esikouluissa ja perusasteen kouluissa, jotta voitaisiin edistää tasavertaisia mahdollisuuksia koulutuksessa.</p>	<p>Luoda mahdollisuuksia ja tarjota riittäviä resursseja ja menetelmiä, jotta lapset oppisivat toisen kielen nuorella iällä. Tämä on tärkeää varsinkin maahanmuuttajalapsille, koska se helpottaa osaltaan heidän kotoutumistaan.</p>	<p>Päiväkodit, lastentarhat, esikoulut ja perusasteen koulut.</p>

7. Johtopäätökset

On odotettavissa, että tämä raportti muodostaa järjellisen perustan, jota toimijat Euroopan Unionissa voivat arvioida laatiessaan toimenpidesuunnitelmia ja laittaessaan täytäntöön poliittisia toimenpiteitä, joiden tarkoitus on varmistaa monikielisyys, kielellisen monimuotoisuuden, kulttuurien välisen vuoropuhelun sekä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistäminen.

Tässä raportissa tarkastellaan nykytilannetta neljällä analysoidulla ulottuvuudella, joissa vähemmän käytetyt ja opetetut kielet voivat esittää tärkeää osaa. Raportissa keskitytään yhtäältä mahdollisuuksiin ja toisaalta haasteisiin, jotka voivat näyttää tietä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistämiseksi. Mitä tulee työmarkkinoihin, on suositeltavaa käyttää kaikki sosiaalisen dialogin neuvottelukeinot, jotta voidaan helpottaa aktiivista työmarkkinapolitiikkaa sekä kehittää tiedonkulkua kielitaidon tarpeesta työmarkkinoilla. On myös tarpeen varmistaa systemaattinen hyvien käytäntöjen vaihto, jotta voidaan korostaa ammatillisen koulutuksen painopistettä kielten opetuksessa ja hyväksyä epämuodollisesti hankittu kielitaito. Epäedullisessa asemassa olevia ryhmien osalta on tarpeen määritellä selkeästi vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten laajuus. Sen lisäksi on tärkeää tutkia vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten kysyntää työllistettävyyden ja sosiaalisen osallisuuden kannalta. Verkostoitumismahdollisuuksien luominen politiikan tasolla pitkän ja lyhyen maahanmuuttohistorian omaavien maiden välillä johtaa merkittäviin synergiaetuihin tällä alalla samoin kuin vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten edistäminen ja rahoittaminen, jotta ne voitaisiin sisällyttää koulutuspolitiikkaan kansallisella tasolla. Lisäksi on tarpeen jatkokouluttaa opettajia, jotta he pystyvät opettamaan epäedullisessa asemassa olevia ihmisiä ja nostaa tietoisuutta maahanmuuttajia koskevissa asioissa, epäedullisessa asemassa olevista ryhmistä ja yhteiskunnissa vallitsevista stereotyyppioista.

Erityisillä talouden aloilla voi nousta merkittävää potentiaalia sekä informaatioteknologian laajemmasta käytöstä sekä houkuttelevampien koulutusmenetelmien ja opetusvälineiden hyödyntämisestä vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opetuksessa. Tämän lisäksi tulee kouluttaa vähemmän käytettyjen ja opettujen kielten opettajia, jotta he pystyvät vastaamaan paremmin erityisten kohderyhmien tarpeisiin. On myös tärkeää edistää kielen kulttuurista ulottuvuutta oppimisessa ja alojen välistä hyvien käytäntöjen vaihtoa. Opetusalalla on tärkeää varmistaa hankitun kielitaidon tunnustaminen sekä edistää ja tukea kaksikielisyttä opetusjärjestelmissä, jotta muut kuin syntyperäiset kielen puhujat voisivat kotoutua paremmin. Näiden suositusten lisäksi valtiollisia ja alueellisia hallituksia kannustetaan varmistamaan, että saatavilla on tarvittava infrastruktuuri ja motivaatio kielten oppimiseen varsinkin maahanmuuttajien osalta ja että voidaan suojella sekä alueelliset että etniset vähemmistökielet etsimällä uusia tapoja edistää alueiden välistä yhteistyötä kielten alalla. On myös olennaista taata systemaattinen hyvien käytäntöjen ja ohjelmien vaihto siitä, miten hoitaa vanhempien ja opettajien jne. kielikoulutusta sekä hallituksen että EU:n tasolla.

Nämä kaikki lähestymistavat yhdessä kullekin neljälle toiminnalle esitettyjen suositusten kanssa ovat varsin lähellä niitä tärkeitä asioita, joita Euroopan Unioni kohtaa tällä hetkellä jäsenvaltioissaan ja lähialueillaan. Hyviä esimerkkejä näistä paineista ovat yhtäältä rahoitusvaikeuksista kärsivät taloudelliset kehitysprosessit - joko julkisella, yritystoiminnallisella tai yksityisellä tasolla – että sosiaaliset jännitteet, jotka johtuvat demografisista, maahanmuuttoon liittyvistä trendeistä. Tämä on se haastava poliittinen, taloudellinen ja sosiaalinen ympäristö, joka on EU:n toimintaympäristö nykyisin. Tässä toimintaympäristössä täytyy selkeästi keskittyä kunkin alueen sisäisiin voimavaroihin ja mahdollisuuksiin, samoin kuin sen väestöön ja erityisiin etuihin

(markkinoihin, kieliin, kilpailuetuihin, jne.), jotta voitaisiin paremmin voittaa sellaiset haasteet yhdessä muiden Euroopan maiden ja alueiden kanssa. Tämän vuoksi on tärkeää vetää johtopäätökset tästä pohdintaprosessista korostamalla kielten oppimisen merkitystä viestintätaitojen hankinnassa monikielisessä ja -kulttuurisessa Euroopassa. Samalla painotetaan myös tarvetta korottaa kansalaisten tietoisuutta Euroopan kielellisestä ja kulttuurisesta monimuotoisuudesta, jossa vähemmän käytetyt ja opetetut kielet voivat olla ratkaisevassa asemassa lieventämässä asioita, jotka johtuvat siitä erityisestä tilanteesta, jossa EU:ssa nyt eletään. Tämä tilanteessa on kiinnitettävä huomioita uusimpiin muuttoliikkeisiin ja taloudellisiin globalisaatiotrendeihin sekä niiden vaikutukseen koulutukseen, talouteen ja maailmanlaajuiseen viestintään.